

Helsinki 18.9.2019

Suomen muistiasiantuntijat ry:n ETNIMU-toiminnan kannanotto

Etnistaustaisten henkilöiden muistioireiden alkukartoituksen haasteet Suomessa

Miten Suomessa turvataan tulevaisuudessa etnisiin vähemmistöryhmiin kuuluvien mahdollisuus päästä muistisairauksien alkukartoituksen piiriin riittävän aikaisin? Entä miten turvataan testien tulosten totuudenmukaisuus, jotta voidaan turvata myös oikea diagnosointi? Oikea diagnosointi on erityisen tärkeää sairastuneen hyvinvoinnin ja terveyden kannalta mutta merkityksellistä myös yhteiskunnalle taloudellisesti.

Asiakkaan äidinkieli tai kulttuuri ei saa olla esteenä muistitestiin pääsemiselle. SOTE-alalla tarvitaan laajemmin kulttuurisensitiivistä työtettä sekä työkaluja vastaanottaa ikääntyviä etnistaustaisia asiakkaita. Muistisairauden kohdatessa usein opittu kieli häviää ja jäljelle jää äidinkieli. Mikäli muistitestiä ei tehdä asiakkaan äidinkielellä, voi testituloksella olla vääristynyt.

Muistihäiriöistä kärsivän henkilön hyvä elämänlaatu edellyttää hänen taustansa ja tapojensa tuntemista. Näitä ovat henkilön kieli, perhesuhteet, koulutus, työhistoria, verkostot, ruokailutottumukset, uskonto sekä muut kulttuuriset tavat. Näissä on eroja kantaväestön ja etnistaustaisten henkilöiden välillä.

Etnistaustaisen henkilön muistitestituloksessa huomioon otettavia asioita ovat muun muassa asiakkaan kulttuuritausta, asiakkaan äidinkieli, asiakkaan koulutustausta sekä testien kulttuurisidonnaisuus. Nämä seikat tulevat suhteuttamaan testin tulokseen, muuten ei voida varmistua testin todennäköisyydestä.

Terveydenhuollossa käytössä olevat muistitestit on suunniteltu kantaväestölle, eikä ne sovellu sellaisenaan muille kieli- ja kulttuuriryhmille. Testejä tulee soveltaa eri kulttuureihin soveltuviksi. Lisäksi asiakkaalla tulee olla testituloksessa asiantunteva tulkitsejä.

ETNIMU-toiminnassa rakennetaan etnisen ja kulttuurisen taustan erityistarpeet huomioon ottavaa kulttuurisensitiivistä työtettä ikäihmisten, heidän läheistensä, sosiaali- ja terveysalan ammattilaisten sekä alan oppilaitosten välillä. Toiminnassa edistetään kulttuurisensitiivisen muistityön osaamista, jaetaan valtakunnallisesti muistiin liittyvää tietoa, kehitetään Muistitulkitsejä -koulutusohjelmaa sekä kartoitetaan muistihäiriöistä kärsivät etnistaustaiset henkilöt.

ETNIMU-toiminta